

המטרו האחרון מבלגיה

אילו היה כמאי ישראלי מעז לעשות סרט כמו אשה בין המיצרים, של הבמאי הבלגי אנדרה דלבו, אין ספק שהיו צולבים אותו על צלב גדול, מעלים אותו באש, ומפזרים את אפרו לכל הרוחות — למען יראו כל עוכרי ישראל וייראו. כי סרט זה, שייצג את בלגיה בפסטיבל הסרטים של קאן ב-1979, והוצג השבוע בסינמטק תל-אביב, דורך על כמה יבלות מקודשות. אחד משלושת הגיבורים הוא פלמי לאומני המשתכנע כי במלחמת-העולם השנייה מוטב לעשות ברית עם הגאצים כדי להי-פטר מן הוואלונים השנואים. ועוד: הוא מראה אוכלוסיה בלגית שאי-הסובלנות שלה גורמת לאנשים להתאבד. מסקנתו הסופית של הסרט: רבים מדי לא ידעו כלל מהי המלחמה, ושפטו אותה רק מנקודת המבט האישי-פרטית.

אולם בה בשעה שמישרד-החוץ הישראלי מקבל עוויתות פלצות בכל פעם שמזכירים לו את מטע האלונקו, ואינו מוכן להציג אותו בשום מקום, רכש מישרד-החוץ הבלגי עותק של אשה בין המיצרים והוא מסיע אותו מארץ לארץ, כדי לייצג בעזרתו את התרבות הבלגית המודרנית. כך הגיע הסרט השבוע לישראל, יחד עם כמה סרטים בלגיים אחרים. לי מעשה לא נועדו סרטים אלה מראש להצגה בסינמטק תל-אביב; אבל משהגיעו הוסיף הסינמטק הצגה יומית מיוחדת, מחוץ לתוכניתו הרגילה, כדי לאפשר למשוגעים לקלונוע להתודע אל מקור סרטים נוסף, שפירותיו אינם מגיעים אלינו דרך קבע. **לאומנות ופוליטיקה.** על הרמה הר-תרבותית של אישה בין המיצרים אין עוררין. אנדרה דלבו הוא הקולנוען הייצוגי של בלגיה. איש שכל סרטיו עד היום

מארי כריסטין בארו בתפקיד זיאווה ב"אשה בין המיצרים" תפקיד האשה להיות בבית

בזכותה, מונעת אותם מלעשות זאת. הבעל נידון לשנות-כלא, אבל ניצל מעונש חמור יותר בזכות מאהבה של אשתו. אחרי כמה שנים, חוזר הבעל הביתה, מסתגר וזועף על העונש שקיבל, לדעתו, שלא בצדק. המאהב בא לבקר לעתים מזומנות, ודורש מליאוונה שתעזוב את הבעל ואת הבן שנולד בינתיים ותצטרף אליו; מה גם שהוא זקוק יותר מכל למישענת, אחרי שהקאריירה הפוליטית שתיכנן, אחרי תום המלחמה, עלתה על שירטון. שני הגברים השונים בתכלית זה מזה מצפים מן האשה לאותו הדבר, בסופו של דבר נוטלת ליאוונה את בנה ועוזבת את הבית שבו חיה ואת שני הגברים שבחיה.

שכונת, החשוד אף הוא בשיתוף-פעולה עם הכובש. אפילו מישפחתה של ליאוונה, בכפר, פונה לה עורף, היא נאלצת להסתגר בביתה. לתוך בית זה מתפרץ לילה אחד לוחם מחתרת ואלוני (בלגי דובר צרפתית) הר נמלט מפני המיטרה הגרמנית. האשה החצויה בין נאמנותה לבעלה לבין הרגש האנושי שאינו מניח לה להסגיר אדם לידי תליין, מוכנה להסתיר אותו לילה אחד, ואחרי-כך עוד אחד ועוד אחד. הבדידות הנכפית עליה מבחוץ, העורה שהגבר המסתתר במרתף ביתה מגיש לה בשעת הצורך, החיים המשותפים תחת קורת גג אחת — כל זה יחדיו מצית אהבה לוהטת בין השניים. זו אחת מאותן אהבות רומנ-

זיאווה (מארי כריסטין בארו) ואדריאן (רוטגר הוואר) בטכס חתונתם עתיד המישפחה בידי הגבר

פרנסוא (רוג'ר ואן הז) ואדריאן (רוטגר הוואר) לעזוב המאהב והבעל גם יחד

הנפלאה של ימי הנישואים הראשונים מופרת. הבעל, אדריאן, מתגייס לצבא, יוצא להילחם בפולש הגרמני ושב בהקדם הביתה, כשגרמניה משלימה את כיבוש הבוק של מערב-אירופה. עם שובו הוא משוכנע שכל הצרפתים ודוברי הצרפתית הם בוגדים חסרי עמוד-שידרה. הוא מחליט שהעתיד שייך לגרמנים; אם העם הפלמי רוצה לאיושע, עליו לקפוץ על עגלת המנצחים.

אהבה לוחמת. יחד עם קבוצת צעירי רים השותפה לדעותיו, הוא לובש מדים נאציים ועוזב שוב את רעייתו לברה, בפרבר של העיר אנטוורפן. אלא שהפעם, בעיני השכנים, היא אשתו של משתף-פעולה, יצור מוקצה מחמת מאוס שאין לברכו לשלום ברחוב. היחידי המוכן לי החליף עמה דברים, הוא הקצב של הי

נודעו באיכויות החזותיות הנדירות שלהם ובנטינות לגלוש מעולם המציאות לעולם הדימיון — ובחזרה. מהרבה בחינות סרטו האחרון הוא הפשוט ביותר מכל שעשה. סרט קטן, קאמרי כמעט. הוא מספר על ליאוונה, אשה צעירה. היא בת 24 כאשר פורצת מלחמת-העולם השנייה. זה עתה נישאה לידיד נעוריה, בן טוב למישפחה טובה, פלמי לאומני, השונא את דוברי הצרפתית במולדתו. היא יודעת שתפקיד האשה הוא להיות בבית, לטפל במיטבח, לאהוב את הבעל ולדאוג לצרכיו. והעיקר, את העמדות הפוליטיות, את ההליכה לקלפי ואת עתיד המישפחה יש להשאיר בידי הגבר. אלא שהמלחמה פורצת עוד לפני שקמה מישפחה של ממש ועוד לפני שהספיקה להיווצר שיגרה בין השניים. האידיליה

יש בסיפור רבדים שונים. אפשר לי-התייחס אליו כאל תהליך ההתבגרות הנפ-שית של אשה, המתרחש בקשות ביותר באירופה, אחת התקופות הקשות ביותר בגירסה כימעט נישואיה של מאריה בראון בגירסה הרבה יותר מאופקת ומופנמת. במישור זה אין למעשה ויכוחים לגבי הסרט, והכל

טיות שהבורגנית הקטנה, ליאוונה, חשבה קודם לכן שהן מתרחשות רק בספרים. **בזכות המאהב.** סוף המלחמה. הבעל עומד לדין על שיתוף פעולה עם האויב. האשה כימעט נופלת קורבן לשכנים, הרוי צים לעשות בה שפטים על שהיתה נשואה לו. רק הופעתו של לוחם-מחתרת, שניצל